

Ville Hynyisestä, kulttuurihenkilöstä

Kun kymmenisen vuotta sitten olin mukana 100 vuotta täyttäneen Iisalmen lyseon historiikkitoimikunnassa, tulin selailleeksi saman koulun vuonna 1947 painettua edellistä historiikkia. Sen valmisteluun oli uhrattu valtavasti työtä, sillä kansien väliin oli sijoitettu tietoisu kaikkista koulun opettajista ja oppilaista, jälkimmäisten osalta myös elämän kulusta koulun jälkeen, siis matrikkeli vailla vertaa. Uteliaisuuteni heräsi löytäessäni siitä mm. Hynysen Villen (Willen), s.6.12.1883 Sukevalla. Kerrotaanpa, mitä tähän mennessä olen saanut hänestä irti.

Ville osoittautui kuuluvaksi Rutakon Hynysiin, kuten minäkin kuulun. Polveudumme molemmat vuonna 1776 Hynylässä syntyneestä Hemmingistä, jonka seitsemäs lapsi Petter (s.1815) oli Villen ukki ja tämän poika August (s. 1843) hänen isänsä. (Mainittakoon, että tämän kirjoittaja polveutuu Hemmingin vanhimmasta lapsesta Christeristä (s. 1798). Tämän vuonna 1839 syntynyt kahdeksas lapsi Pähl oli kahdesti naimisissa. Ukkini Hesekiel syntyi ensimmäisestä avioliitosta v. 1861. Isäni Paavo syntyi v. 1888. Minut kerrottiin pudotetun lentokoneesta talvisodan aikana, minkä uskoinkin pitkään todeksi.).

Näppärä tutkimuksen aihe olisi selvittää, mitä kaikkea Sukevan kylä ja erityisesti Kumpumäki (Pietilä 1) merkitsi Rutakon Hynysille. Melko varmaa on se, että edellä mainitun Petterin veli, vuonna 1806 Rutakolla syntynyt Pähl, on muuttanut Kumpumäkeen vuonna 1830. Hänen mainitaan ostaneen talon itselleen 1853, mutta palanneen takaisin Rutakolle 1856. Villen ukki Petter (1815) ei liene asunut Sukevalla, mutta hänen poikansa Villen isä August perheineen on asunut Mieronmäessä (Sukeva 10) ja myöhemmin Kaarakkala 26:ssa.

Kumpumäestä olen erityisen kiinnostunut sen vuoksi, että olen keräillyt tietoja Akonmäen torpan joulusta vuonna 1884. Kolme henkilöä, Kumpumäen isäntä (Villen setä) Petter (s. 1841), hänen vaimonsa Maria (s.1840) sekä torppari Anders Mähönen (s.1828) nuijittiin silloin kuoliaiksi yösijoiltaan. Tähän tragediaan palaan tuonnempana.

Maanviljelijä Aku (August) Hynysen (s.1843) ja Stiina Kauppisen (s.1842) kuopus, kymmenes lapsi Ville, suoritti Iisalmen reaali- ja porvarikoulussa kolme luokkaa 1900-02, kymmenisen vuotta ennen Urho Kekkonen tuloa kouluun. Ville valmistui kansakoulunopettajaksi Kajaanin seminaarista vuonna 1906. Seuraavana vuonna hän suoritti laulunopettajatutkinnon Helsingin musiikkiopistossa.

Ville työskenteli Lahden kansanopiston opettajana 1908-23. Matrikkelin mukaan hän on myös toiminut sosiaaliministeriön raittiusosaston neuvojana, Lahden seudun Nuorisoseurojen Liiton sekä Kieltolakiliiton Lahden seudun aluejärjestön puheenjohtajana. Lahdesta Ville siirtyi Forssan työväenopiston johtajaksi vuosiksi 1923-24. Opintomatkoja Villen tiedetään tehneen Tanskaan, Ruotsiin, Norjaan, Viroon ja Englantiin.

Vuosi 1924 merkitsi suurta muutosta Ville Hynysen elämässä. Hän otti ja lähti silloin Pohjois-Amerikan Yhdysvaltoihin, jonne oli tehnyt matkan jo vuoden 1914 alussa. Matkustaminen näyttää olleen Villellä verissä, koska Siirtolaisinstituutin tietojen mukaan hän saapui Amerikkaan Italiasta v. 1925.

Tietoni Ville Hynysen elämästä Amerikassa ovat niukat. Koulumatrikkelissa hänen kerrotaan suorittaneen Master of Arts (MA) –tutkinnon New Yorkin Columbia - yliopistossa v. 1927. Vuonna 1942 hänet, William Hynynen, oli "rekisteröity II maailmansotaa varten" New Jerseyssä ja työnantajaksi oli merkitty Immacule Conception- seminaari.

Ville Hynynen avioitui vuonna 1908 Hanna Vilhelmiina Räisäsen kanssa. Pariskunnalle syntyi kaksi tytärtä. Perhe näyttäisi jääneen Suomeen Villen maastamuuton jälkeen. Hannan tiedetään muuttaneen Vieremälle v. 1931. Ville siirtyi ajasta läisyyteen vuonna 1947. Tarkemmasta ajankohdasta on kaksi tietoa, joko 7.5. tai 7.6.

Monipuolisesti lahjakas Ville Hynynen tunnetaan erityisesti hänen toiminnastaan englanninkielisen kirjallisuuden suomentajana. Mainio lislmen lyseon matrikkeli tietää, että hän on suomentanut englannista Alcottin, Cooperin, Fennin, Hall Cainen ja Jack Londonin teoksia. Kukapa meistä seniori-ikäisistä ei olisi lukenut ainakin jonkun edellä mainitun kirjailijan kertomuksia. Löysinpä omasta kirjahyllystäni Villen suomentaman Jack Londonin kaksiosaisen Martin Edenin. Ex Libris- sarjassa ilmestynyt teos kehuu olevansa "erikoispainos". Se on painettu Keuruulla "MCMLXXII" (1972) "Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Jämsänkosken tehtaiden 80 g:n hiokkeettomalle offsetpainopaperille". Taidanpa pitää kirjan visusti tallessa.

Lisätiedoista, kommenteista ja mahdollisista korjauksista olisin mielissäni.

Tammikuussa 2014 Jaakko Hynynen

(jacques@meili.fi)